

Тези підготовлено в рамках фундаментального проекту кафедри фінансів Національного університету «Києво-Могилянська академія» на тему «Методологія та економіко-математичний інструментарій оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні».

Насаченко М.Ю.

Студентка 4 року навчання, НаУКМА

ПРОБЛЕМА НИЗЬКИХ НАДХОДЖЕНЬ ВІД ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Інвестиції – чи не найактуальніше питання для економік країн світу, і Україна не є винятком. Довгостроковий розвиток не можливий без наявності сприятливого інвестиційного клімату. Досягнення соціально-економічного розвитку в Україні не можливе без припливу інвестицій, який в свою чергу залежить від загальної макроекономічної політики держави та її безпеки для вкладників.

Формування нового етапу розвитку української економіки є надзвичайно важливим, оскільки на сьогодні країна має досить багато проблем та перепон до розвитку, які необхідно подолати. Нинішній рівень життя українців, який, за європейськими мірками, є низьким, не покращує ситуацію. Великий розрив між доходами громадян та цінами на ринку також не сприяє розвитку інвестиційного бізнесу. Інновації, які б змогли привернути увагу інвесторів не є сильною стороною української економіки. Проте, на даному етапі Україна перебуває на шляху змін, тому теперішня ситуація динамічно змінюється.

Більш того, події Революції Гідності поклали основу для змін не лише для політичного становища в країні, але й в першу чергу для економічного. Революція мала як позитивні так і негативні наслідки, з останніми держава має справу вже третій рік. Зокрема, від'єднання Кримського півострову від України, за оцінками експертів, є безперечно втратою для держави. Ведення військових дій на сході країни спровокованих ядерною країною-агресоркою Росією також погіршило економічну ситуацію.

В період з 2005-2006 рр. приплив прямих іноземних інвестицій почав зростати. До кризовий час був досить ефективний, як видно з графіка обсяг інвестицій у 2007 р. порівняно з 2006 р. зріс майже вдвічі. Такі високі показники пояснюються як було вказано вище виходом на українські ринки банківських груп – Райффайзен, Unicredit, BNP. Далі, аж до 2013 р. обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну зростав повільно, але стабільно. Якщо брати в загальному, то перший спад за період незалежності стався у 2014р. з початком революційних подій Євромайдану.

Інвестиції скоротилися на близько 15 млн. дол. США порівняно з попереднім роком та стали навіть нижче за обсяг надходжень у 2011р. Після величезного спаду в 2014 р. вперше ПІІ пішли в гору наприкінці 2016 р. з початком стабілізації ситуації в країні.

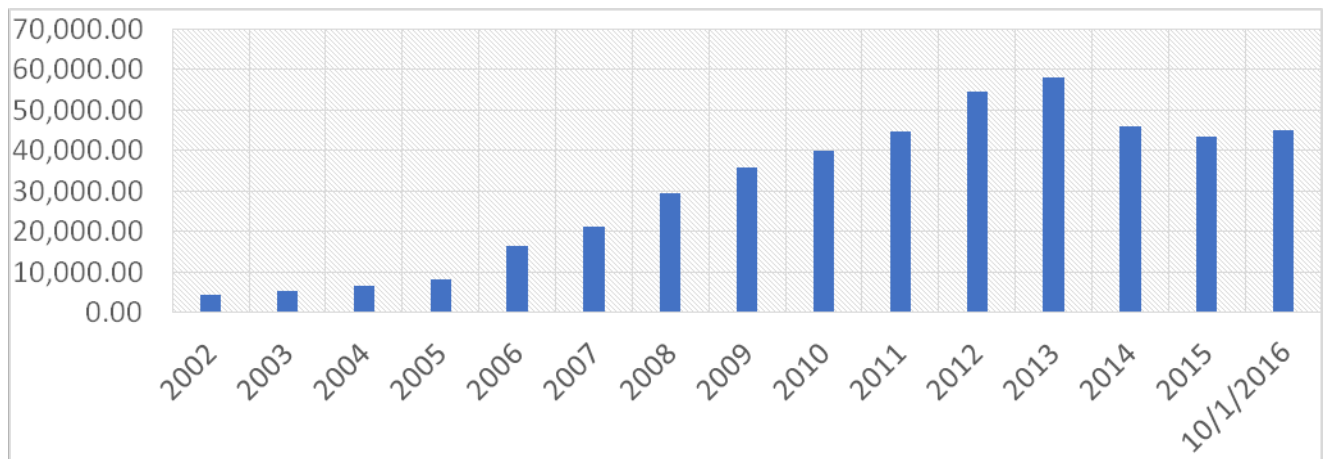

Рис. 1. *Прямі іноземні інвестиції, в млн. дол. США*

Аналіз прямих інвестицій за країнами походження засвідчив, що приплив інвестицій в Україну йде з Кіпру – 24,4% від загальної суми інвестицій з найбільших країн-інвесторів України. На другому та третьому місці Нідерланди та Німеччина з 13,1% та 12,1% відповідно. Велика частка інвестицій з Кіпру пояснюється тим що, він є офшорною зоною. Український бізнес досить широко їх використовує, оскільки добросовісна сплата податків в Україні швидше виняток, ніж правило.

Отже, найвагомішими причинами низьких інвестиційних надходжень є:

- ризики, в першу чергу інвестор прагне отримати прибуток з вкладеного капіталу, проте у випадку України не може бути впевнений в хоча б поверненні коштів;
- корупція, як з боку понесення додаткових витрат з боку іноземного інвестора, так і загального стану в державі;
- конфлікт від Сходу країни як джерело додаткових ризиків в вигляді поширення війни на прилеглі території;
- прозорість, система надання дозволів як джерело створення перешкод для відкриття бізнесу, непрозорість законодавства, складність у оформленні підприємницької діяльності;
- відсутність державної підтримки малого та середнього бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Іноземні інвестиції із країн світу в економіці України [Електронний ресурс]– Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Новік А.Ю.

Аспірантка кафедри фінансів, НаУКМА

ЙМОВІРНІСНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Міграція є результатом декількох чинників, які можуть бути персональними або ситуаційними. Останній включає фактори виштовхування (push-factors), притягування (pull-factors) та фактори втручання. Проте міграційні процеси є також результатом шансу, тобто випадковим чинником. Для виокремлення ефектів системних чинників від випадкових чинників, доцільно використовувати ймовірнісні моделі на противагу до детермінованих моделей. Ймовірнісна модель є математичним представленням випадкового явища. Величина, що описує спостереження, або набір спостережень, є

випадковою величиною, а розподіл випадкових величин є випадковим розподілом спостережень [1, 123].

Основні ймовірнісні моделі, які використовуються для дослідження міграційних процесів – це моделі ймовірності стану (state probability), що використовуються для розрахунку ймовірності перебування індивіда у певному регіоні, що має ряд основних ознак. Для визначення даної ймовірності застосовується модель Пуассона [1, 127]. Другою є модель ймовірності переходу (transition probability), яка використовується для розрахунку ймовірності переїзду індивіда в інший регіон з досягненням певного віку. Дана модель застосовується для розрахунку середнього віку мігрантів на певній території. Ймовірність переходу розраховується на основі логіт-моделі [1, 128]. Третьою є модель інтенсивності переходу (transition rate), яка полягає у використанні матриць інтенсивності. Дана модель використовується для визначення ймовірності переїзду індивіда з регіону i до конкретного регіону j [1, 130]. Великим значенням моделей ймовірностей є також їх використання при неповних даних.

Для визначення майбутньої ймовірнісної моделі варто відштовхуватись від очікуваних результатів. За сучасних умов нагальним є питання еміграції з України. Згідно з офіційною статистикою, більшість українців, що працюють за кордоном, є робітниками на будівництві, виробництві, домашньому господарстві. З іншого боку, відповідно до світових досліджень, мігрантами переважно є молоде працездатне населення з високою продуктивністю та освітою. Тому необхідним є дослідження ймовірності еміграції за певного рівня освіти, що дасть змогу визначити, яким є рівень відтоку людського капіталу з України.

Подібна модель була раніше запропонована дослідником Чен Х. Ю. Відповідно до теорії, ймовірність еміграції в розвинутій країні, з високим потенціалом та високим рівнем людського капіталу є набагато вищою за ймовірність еміграції людей з країни з нижчим рівнем людського капіталу [2, 879]. Чен запропонував ендегенізувати вірогідність міграції, зробивши її залежною від рівня людського капіталу в країні. В запропонованій економічній моделі ймовірність міграції може приймати лише два значення: низьке (або високе), якщо рівень людського капіталу в країні є нижчим (або вищим) за граничну величину. В роботі дослідника було виведено, що очікування про високу міграцію в майбутньому є стимулом для населення вкладання більших інвестицій у власну освіту, тим самим забезпечення збільшення кумулятивного людського капіталу, що врешті призводить до збільшення ймовірності міграції. Ці евристичні обґрунтування вказують, що очікування можуть сприяти зміні ситуації з випередженням [3].

Важливим є також розрахунок часу перебування емігрантів за кордоном. Необхідною є розробка ймовірнісної моделі, за допомогою якої можна буде визначити середній час перебування в іншій країні за певного віку та певних економічних умов. Для реалізації даної програми необхідним є дослідження попередніх років та пристосування їх до українських реалій.

Розробка ймовірнісних моделей сприятиме подальшим дослідженням в сфері міграції в Україні. За допомогою отриманих результатів можливим є визначення потенційного майбутнього українського населення в розрізі вікової структури мігрантів, потенційних регіонів (країн) призначення, величини та відтоку людського капіталу, та майбутній рівень економічного розвитку, що дасть змогу визначити

ефективну політику держави для регулювання міграції, ринку праці в цілому, та розробки освітніх програм.

Список використаних джерел:

1. Raymer James / International Migration in Europe: Data, Models and Estimates/ James Raymer, Frans Willekens. – England: John Wiley & Sons Ltd, 2008. – 385 P.
2. Garcon Manuel / On Some Endogenous Probability-Migration Models / Manuel Garcon, Josselin Garnier, Abdennebi Omrane. – Revue d'Économie Régionale & Urbaine 2013/5 (décembre). – P. 877-889.
3. Chen H. J. / International migration and economic growth: a source country perspective / Chen J. H. / Journal of Population Economics, Vol. 19, 2006. – P. 725-748.
4. Лук'яненко І. Г. Динамічні макроеконометричні моделі. Новий концептуальний підхід //К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія». – 2003.

Тези підготовлено в рамках фундаментального проекту кафедри фінансів Національного університету «Києво-Могилянська академія» на тему «Методологія та економіко-математичний інструментарій оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні».

Овчар В.О.

Студент 4 року навчання, НаУКМА

ЗБЕРЕГТИ ЧИ СКАСУВАТИ МОРАТОРІЙ НА ЕКСПОРТ ЛІСУ?

Україна посідає останнє місце в Європі за обсягом заготовленої деревини, проте позиціонує себе чи не найбільшим в Європі експортером кругляка. Тому саме це призводить до катастрофічної ситуації з масовою і неконтрольованою вирубкою лісів на Заході України.

Екологи стверджують, що за останні роки лісистість в Україні скоротилася щонайменше до 11%, тоді як офіційні джерела повідомляють, що вона становить 15,9% [1]. Президент України 7 липня 2105 року підписав законопроект №1362 який передбачає заборону (на 10 років) на вивезення за межі території України необроблених лісоматеріалів [2]. Головними аргументами на користь мораторію були екологічні проблеми через неконтрольовану вирубку та неефективне використання лісових масивів. На експорт йшов переважно кругляк за заниженою ціною.

Аргументи проти скасування мораторію:

1. Завдяки обробці кругляка в Україні тут залишатимуться й відходи від обробки дерева (40-50% від початкового кругляка), які є чудовою сировиною для плитного виробництва або для того ж спалювання і забезпечення енергетичної безпеки держави.

2. Запровадження мораторію потенційно зможе зменшити обсяги його вирубки в Україні приблизно на 40%. Це надзвичайно важливий аргумент, оскільки, згідно зі статистичними даними, безконтрольна вирубка лісів на заході України призвела до зменшення показника лісистості з 16% у 1996 р. до 11% у 2015 р. На підставі досліджень науковців УкрНДЛГА визначено нормативи оптимальної лісистості для України, що становить 20%. Для досягнення даного рівня лісистості в Україні наразі необхідно висадити нових дерев на території площею близько 2,5 млн. га. [3]

3. Обмеження експорту лісу позитивно впливає на розвиток вітчизняної економіки. Тоді як обсяг реалізації промислової продукції в Україні у січні - вересні 2016 р. зменшився на 4%, деревообробна промисловість продемонструвала приріст на 16%, меблева - на 15%, а паперова - на 5% до аналогічного періоду попереднього року.